

Belgijska teoretičarka Katrien Jacobs

Seksualna umetnost

Obsežna predstavitev 27 sodobnih umetnikov z vsega sveta, ki se ukvarjajo s seksualnostjo

Pri založbi Maska je izšla knjiga *Libi_doc: Journeys in the performance of sex art* (*Libi_doc: Potovanje v uprizarjanje sex arta*) belgijske teoretičarke in publicistke Katrien Jacobs. Gre za obsežno predstavitev sedemindvajsetih vodilnih sodobnih umetnikov z vsega sveta, ki se v svojih delih ukvarjajo s seksualnostjo. V knjigi se avtorica pojavlja na eni strani kot mobilna Libidot, ki po različnih državah intervjuva umetnike, po drugi pa kot akademski Dr. Jacobs, ki v nekakšnem popotniškem dnevniku podaja refleksije potovanj. Eno od poglavij, ki so geografsko razdeljena po posameznih državah, je namenjeno slovenskim avtorjem. Objavljeni so pogovori z Jurijem Krpanom, Rajkom Bizjakom, Goranom Bertokom, Petrom Mlakarjem in duom Eclipse.

Slovenskim avtorjem ste v knjigi namenili kar precej prostora. Kako ste prišli v stik z umetniki?

Z deli slovenskih avtorjev sem se prvič srečala pred dvema letoma, ko sem v Ljubljani sodelovala na Maskini delavnici o novih medijih in seksualnih identitetah. Med pogovori z avtorji, ki povečini sodelujejo z galerijo Kapelica, sem ugotovila, da se umetniki pogosto sklicujejo na svoje kolege, ki se ukvarjajo s podobnimi stvarmi. Rezultat tega je zajetno in zanimivo slovensko poglavje, v katerem se odraža majhna in povezana slovenska umetniška scena.

Pri nas imamo galerijo Kapelica, ki je nekakšno stičišče avtorjev.

Kuratorstvo v Kapelici je zelo posebno in kar se tiče body arta izredno močno. Kapelica mi je pri iskanju avtorjev seveda izredno pomagala; njen kurator Jurij Krpan mi je

podal širok pogled na situacijo v Sloveniji. Za razumevanje slovenske seksualne umetnosti je izrednega pomena tudi filozofija Petra Mlakarja, ki je podal ogromno tehničnih refleksij. Med pogovori s slovenskimi avtorji sem namreč dobila veliko novih idej o seksualnosti, ki so mi v pomoč pri nadaljnjem raziskovanju seksualne umetnosti.

Kdo je Dr. Jacobs?

Delno namišljena oseba Dr. Jacobs podaja moje osebne aspekte in refleksije na intervjuje, ki jih Libidot dela z različnimi umetniki. Skozi lik Dr. Jacobsa razkrivam svojo identiteto, ki se v veliki meri odraža v mojem akademskem delu. Moj odnos do tovrstnih umetnosti je na neki način ezoteričen in ugotovila sem, da svet v smislu seksualnosti ni majhen; v posameznih deželah obstaja eksplozija seksualnosti.

Ste med potovanji po različnih državah in na podlagi pogovorov z umetniki odkrili podobnosti v njihovih delih?

Težko bi bilo govoriti o podobnostih, prej bi lahko rekla, da se avtorji sklicujejo na dela drugih umetnikov. No, prav gotovo jim je skupno to, da svoje umetniške izraze bolj ali manj neposredno reflektirajo skozi performanse ali nove medije. Kot skupno točko bi lahko navedla še predstavitev seksualnosti.

Kaj imajo s performansom opravi fotografije Gorana Bertoka?

Na prvi pogled nič, je pa bil sado-mazohistični performans že samo poziranje akterjev pri fotografiranju. Performativen prijem je konec koncev tudi interakcija med Libidotom in umetniki. To je še ena plast performativnosti v knjigi.

V knjigi Libi_doc ste poskušali definirati termin seksualna umetnost (sex art). Ali nam lahko podate konkretno definicijo?

Definicija *sex arta* je umetnost, ki se ukvarja s seksualnostjo, je pa to definicija, ki jo uporabljam zgolj za knjigo. Moja ambicija še zdaleč ni bila uvesti neke nove umetniške forme. Z jezikom sem se poigravala, da sem umetnike v knjigi povezano predstavljala. Morda se bo o terminu v prihodnosti še pisalo in razmišljalo; to bi bil fantastičen rezultat

izida knjige. So pa nekateri do termina *sex art* zadržani.

V poglavju o slovenskih avtorjih sta omenjena na primer Ive Tabar in Boris Šincek. V čem sta onadva seksualna umetnika?

Res sem uporabila nekaj primerov iz galerije Kapelica, ki se ukvarjajo z različnimi umetniškimi formami body arta. Omenjeni so zaradi kontekstualizacije same galerije. Okrog tega je nastala rahla zmeda. V študijah o sex artu sem razmišljala tudi o drugih topikah in po mojem mnenju se na seksualnost navezujejo tudi dela, ki se ukvarjajo, recimo, z medicino. Imamo pač različne poglede.

Ob prebiranju knjige sem dobila občutek, da so vas slovenski avtorji najbolj prevzeli. Kakšne so vaše refleksije na njihova dela?

Vsi umetniki so bili zame enako intenzivni. Vzemiva fotografije Rajka Bizjaka, ki sem jih opazila že pred leti. V svojem delu vsak dan opazujem vagine, a tako dobro zmanipuliranih doslej še nisem videla. Rajko je bil tudi ob najinem srečanju izjemno odprt za pogovore na to temo. Name je naredil zelo velik vtis. Delno sem poznala tudi umetnost dua Eclipse in izjemno sta me privlačila mysticism in katolicizem, ki sta v veliki meri prisotna tudi v belgijski umetnosti.

Kako se sex art, kot ste ga sami poimenovali, obravnava v posameznih državah?

Prav te dni sem slišala, da v Sloveniji ni več na margini. V drugih državah pa predstavlja čisti underground. V ZDA, na primer, umetniki ne prejemajo državne podpore in pojavljajo se v majhnih nekomercialnih galerijah; performanse prirejajo celo v svojih domovih.

Kakšno je razmerje med komercialno pornografijo in seksualno umetnostjo?

Ne le pri seksualni umetnosti, temveč tudi nasploh so meje med komercialno in umetnostjo vse bolj zabrisane.

Ali obstajajo kakšne povezave med pornografijo oziroma seksualnostjo in umetnostjo?

Seksualnost ima v nekaterih kulturah izredno umetniške komponente. Ritualni, denimo, producirajo precej inteligentna kritiška dela. Umetnost v nekem smislu pomeni uporabo medijev in dandanes veliko ljudi medije uporablja tudi v seksualnem življenju, ko se partnerja med spolnostjo snemata, na primer. Slednje lahko obravnavamo tudi kot umetnost.

MATEJA PRINČIČ

KATRIEN JACOBS – »Umetnost v nekem smislu pomeni uporabo medijev in dandanes veliko ljudi medije uporablja tudi v seksualnem življenju, ko se partnerja med spolnostjo snemata, na primer. Slednje lahko obravnavamo tudi kot umetnost.«